Назва «Сльози білих троянд»

Тихий ранковий серпанок стримував в обіймах тяжкість небес. Осінній вітер безжально шарпав куртки відчайдухів, які міцно стискали в обіймах найдорожчих, намагаючись надихатися, надивитися, накохатися. Легке тремтіння рук, яке не вдавалося стримувати, всі списували на прохолоду осіннього леготу чи на перший цілунок грудневого морозцю. Тихі зізнання і прохання повернутися живими, щирі молитви та сльози розлук, останні пам'ятні обіцяння та перше заповітне "тато" - старий, з вицвілою, місцями побитою бруківкою перон бачив усе. Так само як і безмовне осіннє небо, яке щоразу тихо втирало дрібні солоні сльози, зрідка огортаючи туманом потаємні прощання, в яких очі, вуста, навіть злегка скована постать благали жити.

Цікаво, коли глибина осіннього неба стала такою байдужою? Коли її безмежність вперше порівняли з пустотою, коли вперше наповнили її болем, зрадою та розлуками? Що ж відбувалося тоді, коли пульс життя навколо повільно стихав, перетворюючись на надокучливий фоновий шум, накладаючи на життя чорно-білий фільтр? Лиш в'язке небо і беземоційний перон знали відповідь: вони помирали…

Вони мовчки помирали... Їхні білі ніжні тіла покривалися сірими плямами. А дивний аромат наповнював повітря навколо. Дивна деталь, правда? Якось по-особливому боляче відчувався холод бетону, якось занадто гостро різали свідомість заглушені дощем крики.

Чому їх кинули помирати тут, чому так байдуже відреклися від них? Нікому не спадало на думку їх врятувати. Навіть протяжний звук локомотива був насмішкою, знущанням, гострим сарказмом. Він не зумів би пробудити їх. Напевне, тоді ніщо не змогло б їх відродити. Вони помирали не від спраги та голоду. Дивно, чому раніше їм не спадало на думку, що може бути щось гірше?..

– Краще б суші купив, кому потрібні твої квіти? – різонуло гостро: згадалися ножиці садівника. Тичинки затремтіли, а пелюстки, мов малі діти, притулилися одна до одної. Страшно. Боляче. Ще мить тому вони мріяли почути ніжні слова «дякую, коханий», торкнутися пухких дівочих вуст та подарувати п'янкий аромат.

– Та я і суші купив, пам'ятаю, поглянь, твої улюблені, – виправдовувався чоловік, дістаючи коробочку.

– Не потрібно, я не голодна! - знову заболіло.

І міцна тепла рука воїна опустилася, гублячи додолу букет білих троянд. Ніжні пелюстки, які так бажали пестити жіночі щічки, тепер цілували мокру брудну бруківку, але ще так вірили, що зараз ця молода красуня підхопить їх та пригорне до своїх грудей. Мріяли, чекали. Наївні...

«Дорогуууууууууу!» – знову прокричав локомотив і потягнув за собою темно-зелені вагончики з написом «Ковель-Варшава».

– І, до речі, – продовжувала красуня, – я стомилася від війни, стомилася від тебе. Я їду за кордон.

– Як? Та я ж тебе кохаю...

– Про яке кохання ти говориш? Більшу частину своїх коштів ти витрачаєш на побратимів, а мені не залишається нічого. Здається, ти любиш Україну більше ніж мене.

Вона повернулася. Впевнено і гордо попрямувала до потяга і, не оглядаючись, зайшла до вагона. Що він міг зробити: кинутися навздогін, щось пояснити? З болем підняв очі до неба і прошепотів:

– Боже, нехай вона повернеться...

І враз диво... Вона раптом з'явилася на східцях вагона і гукнула:

– Я забула повідомити! Заяву на розлучення я вже подала.

І знову зникла.

Хотілося б дізнатися, в яких куточках серця живе кохання. Аби точно знати, куди цілитися. Напевно, воно тихо ламається десь там, де зараз нещадно пече. А, може, стрімко тече судинами, невідворотно проникає в єство, заповнює все, абсолютно все… Небо, ти ж чуло стільки присягань, ти ж проводжало стількох закоханих, ти ж сплітало стільки доль! Ти ж повинно знати відповідь… Чому ж ти мовчиш?..

Він вкотре підняв очі до неба, тепер вже мовчки: всі слова кудись зникли, заховались десь глибоко в душі, наче змії скрутились у клубок і застрягли в горлі.

Небеса мовчали теж. Та враз на зморене солдатське чоло впали дві краплі-сльози. Потім ще одна, і ще... І небо заплакало… за білими трояндами, що лежали на пероні, чи за коханням, що теж помирало - він не зрозумів до кінця. Та це і не було так важливо. Мовчки, до крові кусав потріскані губи, з яких так хотіли зірватися болючі зітхання. Тиша. Лиш непорушність перону зі співчуттям гуділа незворотністю, зазираючи в порожнечу колись сяйливих очей.

Вже давно охолонув чай, віддавши тепло загрубілим солдатським рукам. Так хотілося зігріти чутливу душу, але навіть гарячий напій не допоміг. Стомлені, заплакані очі дивилися у вікно. Потяг мчав на схід у бік війни, а душа молодого чоловіка думала, що там здобуде мир. Краєвиди залишалися позаду, як і думки, що летіли назад, витаючи над дівчиною, яка перетинала кордон.

Небо клубочилося темними переливами, сонце не проглядало й на мить. Так, він знав напевне, воно все чуло все, спостерігало за кожним кроком, невмолимо карбувало дні, хвилини, секунди. Невмолимо карбувало долю… Його долю…

Ось він студент. Перші місяці навчання: гуртожиток, бібліотека, читальна зала. Він досі пам'ятав посвяту у студенти, адже саме тоді побачив її – незвичайну блакитнооку красуню з різким гострим поглядом. А коли дізнався, що її улюблені квіти – білі троянди, біг вулицями незнайомого міста у пошуках квіткової крамниці, аби подарувати їй і ще раз заглянути у ці глибокі, немов прозорі криниці, очі й потонути в них назавжди.

Вона лукаво посміхнулася, взяла квіти й додала: «Наступного разу принеси ще тістечка, бо коли хочеться їсти, романтика не допомагає». Були й квіти, і тістечка, і прикраси – усе для неї, бо нікого іншого він не помічав, з любов'ю заглядаючи у її блакитні очі, хоч іноді німів та стояв безмовно, бо здавалося, що на нього дивиться Снігова Королева.

На випускному Сергій невміло запитав:

– Діано, що тепер буде з нами?

– З нами? – всміхнулася дівчина. – Не знаю, що з тобою, а я ще хочу пожити для себе.

І Сергій чекав. Писав ніжні повідомлення, сподівався бодай на вподобайку.

Так і тепер, сидячи у потязі, раз у раз брав до рук телефон. Можливо, його кохана Діана передумає та дасть відповідь. Але ні...

«Дякую за квіти! Не хочеш зустрітися?» – це повідомлення Сергій прочитав, повернувшись з чергового штурму. Навіть бувши на війні, пам'ятав про її уродини, і, як зазвичай, кур'єр передав їй букет білих троянд. Жодним словом він не обмовився, що вже третій місяць на війні. Та й тепер довго думав, як відповісти, але зміг лише: «Вибач, я не вдома».

А потім – поранення, шпиталь, відпустка. І лише тоді він написав: «Я знову вдома. То, може, зустрінемося за філіжанкою кави?»

Як здивовано дивилися її небесні очі на змужнілого Сергія у військовій формі. Посипалося безліч запитань: «Чому?», «Як?», «Навіщо?», «Коли?». А у відповідь тихо і спокійно:

– Так треба.

До задумливості осіннього неба найкраще пасують тихі, приглушені хризантеми, що невимушено прикрашають алеї міст та невеликі квітники неподалік від РАЦСу. На цей раз, помітивши пастельні кольори цих дивних квітів, Сергій радісно всміхнувся: був дуже щасливий, бо вчора виносив на руках звідти свою Діаночку, яку міг по праву назвати своєю любою дружиною. Тепер вона – його половинка. Радів безмежно, мов молодий сокіл розправляв крила та прагнув загорнути у них свою кохану, зберегти від біди. Лише мама мовчки дивилася й потай втирала сльозу, бо мамине серце все відчуває. Ось і тепер дзвінок від мами перервав гіркі спогади. Важко їй. Болить серце за сином, здавалося, змії звели гніздо у грудях. Тривога стала постійною супутницею. Не плакала. Тільки небо благала про захист для її воїна, відправляла передачі, терпляче чекала дзвінка. Біль нещадно рвав серце на шматки, страх липким туманом огортав свідомість, а вона чекала на звісточку.

Мамина хвороба покликала сина у чергову відпустку. Стояв біля дверей реанімації й чекав вістей від лікарів. ЇЇ душа відчула прихід сина. Жінка прийшла до свідомості. Обіймала його, але боялася спитати, що там невістка.

Вже холодний вечірній осінній вітер колихав світло вуличних ліхтарів, коли Сергій вийшов з лікарні. Лікарі запевнили, що з мамою все гаразд. Він, знесилений і

понурий, ледве переставляючи ноги, йшов до будинку дружини. Вікна сонно дивилися на місяць, у домі не горіло світло. Сергій підійшов до дверей і натиснув на дзвіночок. Загорілася лампа у коридорі, і двері з тихим скрипом відчинилися, впускаючи змученого воїна всередину.

– Чому так пізно? Потяг давно прибув! Я стомилася тебе чекати й заснула! – ображено говорила Діана.

– Вибач, кохана, іди відпочивай, а я в душ.

Чоловік поставив у куточку свій рюкзак, склав одяг. Коли після душу зайшов до кімнати, дружина спала. Наче ангел, схилився над нею, поцілував білі пасма волосся, хотів погладити, та враз глянув на свої шорсткі та подерті руки – й опустив їх.

– Ні, не буду, ще розбуджу, – подумав він, і ліг скраєчку спати.

– Діаночко, може, підемо разом до лікарні? – запитав Сергій кохану вранці.

– Ти що знову у лікарню? Я думала, ми підемо з друзями в ресторан, посмакуємо суші.

– Люба, ми обов'язково підемо, але спочатку до мами, а потім мені потрібно на ринок: побратими написали оттакенний список, – розводячи руками відповів Сергій.

– Побратими? Вибач! Ти й так цілу ніч кричав і називав їхні імена. Ні вдень, ні вночі немає спокою.

Сергій мовчки підійшов до дружини, обійняв її, заглянув у льодяні очі. Мов холодний і колючий вітер Донеччини, пронизував його груди її байдужий погляд.

Лікарня. Квіткова крамниця. І Сергій знову щасливий поспішав додому. Та на дзвінок ніхто не відчинив двері. Молодий чоловік тремтячими руками набирає номер телефона дружини та чує: «Я на залізничному вокзалі...»

Цікаво, а чи небо трусилося колись від безсилля? Чи заглядало у чиїсь почервонілі очі з вибаченнями, що не вберегло, не повернуло… Чи грало улюбленими барвами загиблих? Чи плакало щиро, чи кричало від болю, чи відчувало?.. Чому воно завжди безмовне, чом не стримує обіцянки, чом не шанує присягання!? Чи для нього душі мають якусь цінність?

Самотній вечір блукав по перону, заглядав у всі шпарки та поглядав на небо, очікуючи місяця на вечорниці. На газоні під ялинкою бездомна собака смакувала суші, розірвавши коробочку. А промоклий до кісток старий двірник поспішав у свою кімнату та все бурмотів у вус:

– Мої красуні, хто ж вам так боляче зробив? Це ж зовсім совісті немає. Мої рідненькі, я вас зараз зігрію.

Старечі руки підняли з брудного і мокрого асфальту посірілі бутони. З троянд враз потекли брудні струмки води, мов сльози болю. Двірник наповнив відро водою і почав обмивати бруд. Чисті квіти ставив у пластикову пляшку.

Тепло... Тихий, м’який голос. Дивно, вже не так боляче. Саме це називають раєм? Біла троянда повільно підняла голівку. Погляд затримався на зморшкуватому обличчі, що світилося підтримкою та надією.

– А вранці я принесу для вас гарну вазу. Нам би тільки цю ніч перетерпіти. Завтра буде новий день. Обов'язково виживемо! Обов'язково переможемо! - з любов'ю промовляли старечі вуста.

Троянда сумно всміхнулася. І знову опустила голівку…

Сергій повільно піднявся, розминаючись в окопі, вдихаючи запилене повітря Сходу. Сонячне проміння м'яко обняло солдата й поцілувало в обвітрені щоки. Молодий чоловік помітив своїх побратимів, що саме заварювали чай:

– Ходи до нас, Сергію, ходімо! Чого такий сумний, не хвилюйся!

Хлопець поглянув на їх обличчя, що за такий короткий час уже стали найріднішими та… сумно всміхнувся. Хмм… Чомусь вже не так боляче…

Того тижня небо залишилося байдужим. Навіть тихі молитви підстаркуватого двірника не зачепили його, навіть безсилий материнський зойк не зміг порушити його непохитність. Небо так довго очікувало лише на одну молитву, лише на єдине слово з вуст молодої красуні, але … Але так і не дочекалося… Воно нестерпно важко простогнало:“Сергію….”

Ваза трояндам вже не знадобилася: остання пелюстка опала ще до сходу сонця, хоч старий двірник і робив все можливе, аби їх врятувати. Вони померли, мовчки заснувши, з дрібними сльозинками на пелюстках. А десь серед родючих

чорноземів українських степів ранковий серпанок тихо торкнув холодне чоло полеглого, прохолодний легіт закрив очі героя. Він згас, осипався, здався.. Він вже не вповість на дзвінок, не всміхнеться замріяно, згадавши свою єдину. Не торкне його посинілі вуста зізнання у вічному, вірному коханні.

Він вже ніколи не відповість на коротке повідомлення: “Привіт, синку, як ти?”...